

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์

“นิยุยานิก — ธรรมที่นำออกจากทุกข์”

คำว่า นิยุยานิก อ่านแบบภาษาบาลีว่า นิ - ยา - นิ - กะ แปลว่า ธรรมที่นำออกจากทุกข์ ซึ่งเป็นธรรมที่เป็นไปในฝ่ายแห่งการตรัสรู้สภาพธรรมตามความเป็นจริงดับกิเลสตามลำดับขั้น และเมื่อกล่าวโดยสรุปแล้ว พระพุทธศาสนาซึ่งเป็นคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นคำสอนที่นำออกจากทุกข์ได้อย่างแท้จริง เพราะทั้งหมดเป็นไปเพื่อปัญญา ความเข้าใจถูกเห็นถูก เพื่อพ้นจากกิเลสและทุกข์ทั้งปวงได้

ข้อความจากปรมัตถทีปนี อรรถกถา ขุททกนิกาย อิติวุตตกะ วิตักกสูตร มีว่า
“พระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงแสดงธรรมเครื่องนำออกจากทุกข์อย่างยอดเยี่ยม มีอริยมรรคเป็นอันดับแรก มี ๗ ส่วน เป็น ๓๗ ประเภท (โพธิปักขิยธรรม ๓๗ ประการ) สงเคราะห์ด้วยศีล สมาธิ ปัญญา เพื่อความสลัดออกจากวัฏฏทุกข์โดยไม่เหลือ ธรรมนั้น ย่อมนำผู้ปฏิบัติ ออกจากวัฏฏทุกข์ โดยส่วนเดียว”

ข้อความจากพระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย อุทาน อุปปัชชังคสูตร แสดงว่า ความเห็นของพวกเดียรถีย์ทั้งหลาย ไม่สามารถนำออกจากทุกข์ได้ พวกเดียรถีย์ทั้งหลายและสาวกของพวกเดียรถีย์มีความเห็นชั่วช้า ย่อมไม่พ้นจากทุกข์ มีดังนี้

“หิงห้อยนั้น ส่องแสงสว่างอยู่ชั่วเวลาพระอาทิตย์ยังไม่ขึ้น เมื่อพระอาทิตย์ขึ้นไปแล้ว หิงห้อยนั้น ก็อับแสง และไม่สว่างได้เลย พวกเดียรถีย์ สว่างเหมือนหิงห้อยนั้น ตราบเท่าที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ยังไม่เสด็จอุบัติขึ้นในโลก แต่เมื่อใดพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เสด็จอุบัติขึ้นในโลก เมื่อนั้น พวกเดียรถีย์และแม้สาวกของพวกเดียรถีย์ เหล่านั้น ย่อมไม่หมดจด พวกเดียรถีย์ มีทฎฐิชั่ว ย่อมไม่พ้นไปจากทุกข์ ”

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ละเอียด ลึกซึ้ง เป็นธรรมเฉพาะบุคคลผู้เป็นบัณฑิต มีปัญญาเท่านั้นถึงจะรู้ได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าเมื่อพระองค์ทรงตรัสรู้ใหม่ๆ หลังจากที่ทรงเสวยวิมุตติสุข (สุขอันเกิดจากความหลุดพ้นจากกิเลส) ณ บริเวณโพธิมณฑล เป็นเวลา ๗ สัปดาห์แล้ว พระองค์ทรงมีพระดำริว่าสัตว์โลกมากไปด้วยกิเลส(เครื่องเศร้าหมองของจิต) และพระธรรมที่พระองค์ทรงตรัสรู้ ลึกซึ้ง ละเอียด ยากที่จะรู้ได้ จึงไม่ทรงโน้มพระทัยที่จะแสดงพระธรรมแก่สัตว์โลก ท้าวสหัมบดีพรหม เมื่อทราบพระดำริของพระองค์ ก็คิดว่า โลกจะพินาศอย่างมาก หากพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่แสดงพระธรรม จึงกราบทูลอาราธนา (เชื้อเชิญ) ให้พระองค์แสดงพระธรรม โดยให้เหตุผลว่า ผู้ที่มีปัญญา สะสมมาที่จะตรัสรู้มีอยู่ ขอพระองค์โปรดทรงแสดงพระธรรมแก่เขา พระองค์จึงทรงรับอาราธนาที่จะ

ทรงแสดงธรรมแก่อกุลแก่สัตว์โลก ตั้งแต่ทรงเริ่มประกาศพระศาสนาเป็นต้นมาจน ถึงกาลเวลาที่พระองค์จะเสด็จดับขันธปรินิพพาน รวม ๔๕ พรรษา เป็นประโยชน์แก่อกุลแก่สัตว์โลกโดยตลอด ซึ่งมีบุคคลผู้ที่ได้รับแจ้งอริยสัจธรรมดับกิเลสถึงความเป็นพระอริยบุคคลชั้นต่างๆ มากมายอย่างนับไม่ถ้วน ทั้งมนุษย์ เทวดา และพรหม จากพระมหากรุณาที่พระองค์ทรงอนุเคราะห์ด้วยการแสดงพระธรรมให้เข้าใจตามความเป็นจริง หรือถ้ายังไม่ได้รู้แจ้งอริยสัจธรรม ก็สะสมปัญญาเป็นที่พึ่งต่อไปในภายหน้า เป็นประโยชน์โดยส่วนเดียว

ควรที่จะได้พิจารณาว่า โอกาสที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ เป็นเรื่องยาก การได้ฟังพระธรรม ก็เป็นเรื่องยาก และตราบใดที่ยังไม่ได้รู้แจ้งอริยสัจธรรมถึงความเป็นพระอรหันต์ดับกิเลสทั้งปวงได้อย่างหมดสิ้น ยังเป็นผู้ไม่พ้นจากทุกข์อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากเหตุ คือ กิเลส เพราะมีกิเลสจึงยังไม่พ้นจากทุกข์โดยประการทั้งปวง ยังต้องเวียนว่ายตายเกิดต่อไป เพราะยังมีกิเลสนี้เอง จึงฟังพระธรรมศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงมาตลอด ๔๕ พรรษานั้น ทั้งหมดเป็นประโยชน์แก่อกุลแก่ผู้ที่ได้ฟัง ได้ศึกษาอย่างแท้จริง เพราะสามารถนำออกไปจากทุกข์ทั้งปวงได้จริง นำมาซึ่งประโยชน์ในโลกนี้ ประโยชน์ในโลกหน้า และประโยชน์อย่างยิ่ง คือ การรู้แจ้งอริยสัจธรรม ถึงความเป็นพระอริยบุคคลชั้นต่างๆ ดับกิเลสอันเป็นเหตุแห่งทุกข์ได้ตามลำดับขั้น

ในชีวิตประจำวัน สิ่งที่เป็นสาระที่สำคัญที่สุดในชีวิตคือ ความเข้าใจพระธรรม ผู้ที่ได้สะสมเหตุที่ดีมาแล้ว เห็นประโยชน์ของความเข้าใจพระธรรม จึงฟังพระธรรมด้วยความตั้งใจเพื่อความเข้าใจอย่างถูกต้องตรงตามพระธรรม บุคคลผู้ที่ได้ศึกษาพระธรรม ฟังพระธรรมเป็นปกติบ่อยๆ เนืองๆ ไม่ขาดการฟัง ให้เวลากับพระธรรม ย่อมเป็นเหตุให้ความเข้าใจเจริญขึ้น ขณะที่เกิดความเข้าใจ ขณะนั้นจิตเป็นกุศลประกอบด้วยปัญญา ขณะนั้นอกุศลเกิดไม่ได้ สามารถป้องกันด้านทานอกุศลได้ในขณะนั้น เมื่อมีความเข้าใจเจริญขึ้นไปตามลำดับ ย่อมจะทำให้รู้จักตัวเองตามความเป็นจริง รู้ว่าสิ่งใดควรกระทำ สิ่งใดควรเว้น อะไรเป็นประโยชน์ อะไรเป็นโทษ แล้วกระทำการที่ควรกระทำ เว้นสิ่งที่ควรเว้น ย่อมจะทำให้เป็นผู้อยู่เป็นสุขตามสมควร ดำเนินชีวิตเป็นไปในทางที่ถูกต้องยิ่งขึ้น และรู้สภาพธรรมที่มีจริงว่า เป็นแต่เพียงสภาพธรรม ไม่ใช่เรา ซึ่งเป็นชีวิตที่ประเสริฐกว่าชีวิตของผู้ที่ไม่ได้ศึกษาพระธรรมหรือศึกษาแต่ศึกษาผิด ปฏิบัติผิดตามหนทางที่ผิดต่างๆ มากมาย แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ก็ยังไม่พ้นจากทุกข์เพราะยังไม่ได้ดับกิเลสอะไรๆ เลย อกุศลธรรมทั้งหลายยังเกิดขึ้นได้ตามการสะสม จนกว่าจะมีปัญญาเจริญจนถึงขั้นที่สามารถดับกิเลสทั้งหลายทั้งปวงได้อย่างเด็ดขาด ทั้งหมดทั้งปวงนี้ จะมีขึ้นได้ เป็นไปได้ ก็เพราะได้ฟังพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงเป็นปกติในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะขาดการฟังพระธรรมไม่ได้ เป็นการค่อยๆ สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูกไปทีละเล็กทีละน้อย ฟังพระธรรมไว้ สะสมไว้ เพราะในขณะที่มีการฟัง ปัญญาก็กำลังเข้าไปเรื่อยๆ สะสมเป็นที่พึ่งต่อไปในภายหน้าซึ่งไม่สูญหายไปไหนเลย.

ชมรมบ้านธัมมะ มศพ. : www.dhammadhomefellowship.com, โทร. ๐๘๕-๖๒๑๗๑๐๖